

Jorge Duany

GEOGRAFIA PORTORYKAŃSKOŚCI¹

Maria Teresa Fernández (alias *Mariposa* – Motyl), urodzona w Nowym Jorku poetka pochodzenia portorykańskiego wyznała pewnej anglojęzycznej gazecie internetowej: "Duma z bycia *boricua* – nie ma nic wspólnego z geografą (...). Jesteśmy tak samo portorykańscy jak Portorykańczycy urodzeni na Wyspie. Być *boricua* oznacza pewien stan umysłu, stan serca, stan duszy".

Dyskusja na temat związków między geografą a portorykańskością będzie głównym tematem VIII Konferencji Stowarzyszenia Studiów Portorykańskich (PRSA - Puerto Rican Studies Association), która odbędzie się w dniach 1-4 października 2008 w Centrum Portorykańskich i Karaibskich Studiów Zaawansowanych (CEAPRC - Centro de Estudios Avanzados de Puerto Rico y el Caribe) w Starym San Juan. Motto spotkania brzmić będzie: "Mapa tożsamości: Puerto Rico i Portorykańczycy/Portorykanki w wieku XXI". Metafora mapy – fizycznej lub wyimaginowanej – skłania do refleksji nad kontekstem geograficznym, historycznym i społecznym ukształtowanym środowiskach osób pochodzenia portorykańskiego.

Głównym tematem obrad, zgodnie z założeniami Komitetu organizacyjnego, miały być zależności między rasą, etnicznością, klasą, płcią i seksualnością; próba zdefiniowania narodu, którego członkowie są rozproszeni, problematyka lokalności, regionalności i globalizacji; przestrzeni kulturowej takiej jak literatura, teatr, *performance*, sztuki wizualne i muzyka oraz związki *boricuas* z innymi diasporami narodowymi. Referaty uczestników dotyczyć będą różnych dziedzin, wśród nich znajdują się między innymi wystąpienia na temat literatury *nuyorican*, literatury gejowskiej i lesbijskiej, reggaetonu, historii afroportorykańskiej, udziału kobiet w polityce, ruchu na rzecz ochrony środowiska naturalnego, edukacji dwujęzycznej, imigracji dominikańskiej i kubańskiej oraz portorykańskiego exodusu na Florydę.

Stowarzyszenie Studiów Portorykańskich, założone w Nowym Jorku w 1992 r., jest wysoce cenioną organizacją o charakterze *non profit*, której podstawowym celem jest promocja interdyscyplinarnych badań naukowych mających na celu kształto-

wanie poczucia jedności Portorykańczyków mieszkających w Puerto Rico, Stanach Zjednoczonych oraz w innych krajach. PRSA stanowi forum, którego celem jest upowszechnianie różnorodnych form edukacji i studiów poprzez koordynację działań instytucji oświatowych i innych o zasięgu regionalnym. Stowarzyszenie jest podstawową organizacją naukowców portorykańskich zrzeszającą głównie przedstawicieli nauk społecznych i humanistycznych, działających zarówno na Wyspie jak i w Bostonie. Przewodniczącą Rady Programowej jest Elisabeth Crespo Kebler, dziekan CEAPRC. Ponadto w skład Rady wchodzi Alice Colón, Carmen Milagros Concepción, Anthony de Jesús, Myrna García Calderón, Gladys Jiménez Muñoz, Carmen Haydée Rivera i autor niniejszej informacji.

Konferencja, na którą złoży się 80 debat panelowych oraz około 350 referatów, stanowić będzie najważniejsze wydarzenie w historii PRSA. W trakcie czterech dni intensywnych debat akademickich oczekuje się udziału około 400 osób, wliczając w to uczestników mieszkających zarówno na Wyspie jak i poza jej granicami. Wśród mówców warto wyróżnić pisarki Mayrę Santos Febres i Aurore Levens Morales; artystów – Antonio Martorella i Miguela Luciano; filmowców – Sonię Fritz i Francesa Negróna Muntanera; krytyków literackich – Arcadio Díaz Quinionesa i Francesa Aparicio. Ponadto w konferencji udział wezmą przedstawiciele najmłodszego pokolenia naukowców, w tym uczniowie szkół średnich i studenci.

Konferencja PRSA jest ukoronowaniem wysiłków, których celem jest intensyfikacja wymiany naukowej między Portorykańczykami z Wyspy i spoza niej – co istotne, zwłaszcza w obliczu niedawno upowszechnionych wyników Narodowego Spisu Powszechnego, z którego wynika, że ponad połowa osób pochodzenia portorykańskiego mieszka poza Wyspą. Dlatego też pilnym zadaniem staje się opracowanie mapy zmieniającej się geografii portorykańskości.

Tłumaczenie Beata Bereza

¹ Artykuł ukazał się w *El Nuevo Día*, 10.09.2008 r.